

Haccın ve zekâtın kazası olur mu?

İzmir'den okuyucumuz: “Haccın ve zekâtın kazası olur mu? Mallarımızın bir zararla elimizden çıkması, zenginlik anında veremediğimiz zekâtlarımız yerine zekât sayılır mı? Yoksa kendi isteğimizle verdiğimiz mallar mı zekât olur?”

Zekât ile hac mal ile yapılan ibâdetlerdir. Hac, Mekke'ye gidip gelebilecek mâlî güce ulaşan kimseye farz olur. Kişi, yeterli mâlî güce ulaşmasına rağmen hacca gitmez ise, hacca gidinceye kadar üzerinde “hac zimmeti” olduğu halde yaşar. Bu zimmetten ancak hacca gitmekle kurtulur. Her ne kadar hacca geç de gitse, haccını kazâ olarak değil, edâ olarak yapar. Fakat vakti gelmiş bir ibâdeti geciktirmek her zaman risk taşır. Ya ölüm yolunu keserse? Ya sıhhatin bozulursa? Ya mâlî imkân elinden geçip giderse?

Ölüm veya hastalık halinde haccı vekâlet yoluyla yapma imkânı var. Peki, iflâs eder veya mâlî yönden sahip olduğu imkânı kaybederse ne olacak? Bu mâlî kayıp hac yerine sayılacak mı? Hayır.

Aynı handikap zekâtı zamanında vermemekte de söz konusudur. Vakti gelmiş zekât verilmediğinde, zimmeti kişinin üzerinde kalır. Ne zaman verse bu ibâdeti edâ etmiş olur. Zenginliği devam etmesine rağmen zekâtını vermediği sürece, bu yükümlülüğü üzerinde taşımaya devam eder.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri Rüyada Bir Hitâbe'de Müslümanların I. Dünya Harbinde uğradıkları mağlûbiyetlerin ve içine düşürüldükleri musîbetin “görünmeyen” sebeplerini ve “kaderin” bu musîbete neden fetvâ verdiğini tahlil eder. Ona göre, bu musîbet, üç mühim Allah emrine karşı ihmalimizden ileri gelmiştir. İhmal ettiğimiz bu emirler namaz, oruç ve zekâttır.

Zira, yirmi dört saatten yalnız bir saati Hâlık Teâlâ beş vakit namaz için bizden istedi. Biz tembellik ettik, namazı kılmadık. Cenâb-ı Hak ise beş sene boyunca cepheden cepheye her gün yirmi dört saat talim, meşakkat, sıkıntı ve hareket ile bize milletçe bir nev'î namaz kıldırdı.

Sonra Hâlıkımız nefsimizden, senede bir ay oruç istedi. Biz nefsimize acıdık, oruç

tutmadık. Cenâb-ı Hak ise, buna keffâret olarak, beş sene cephelerde aç susuz bize oruç tutturdu. Nihâyet, Rabbimiz, ihsan ettiği maldan, ondan veya kırktan birisini zekât olarak istedi. Biz cimrilik ettik, nefsimize zulmettik ve zekâtı vermedik. Cenâb-ı Hak ise mal zâyiâtı vermek sûretiyle bizden birikmiş zekâtı aldı. Milletçe açlıklara ve yokluklara ondan sürüklendik.¹

Üstad Hazretleri hac ibâdetindeki ihmalimizin ise, musibeti değil, Allah'ın gazabını ve kahrını üzerimize çektiğini belirtir. Cezâsı olarak da “keffaretü’z-zünub” yani günahlara keffâret olan musîbetleri değil; “kessaretü’z-zünub”, yani günahları arttıracak biçimde dîn kardeşleri aleyhinde hîle, desîse ve ihânetlerde bulunma gibi bir sonuç doğurduğunu kaydeder. Öyle ki, milyonlarca Müslümanın her sene kardeşliği, kaynaşmayı, birlik ve berâberliği yeniden yaşadığı ve dîn kardeşleriyle fikir birliği, hedef birliği, yardımlaşma ve önemli işlerde güç birliği sağladığı, İslâmın yüksek siyâsetinin ve İslâm toplumunun geniş menfaatlerinin de bir gereği olan “hac ibâdetini” ihmal etmeleri öyle şiddetli bir tokatla netîcelenmiştir ki, düşman milyonlarca Müslümanı Müslüman aleyhinde faaliyetlere sevk etme hâinliğini başarı ile yürütmeye zemin bulmuştur. Böylece ne vahimdir ki, Hint, Tatar, Arap, Afrika ve sâir İslâm beldelerindeki Müslümanlar, pederleri olan ve bin yıldır İslâmın bayraktarlığını yapan bir milleti gaflet içinde, bilmeyerek, zâlim düşmana terk etmiş, yalnız bırakmış, arkadan vurmuş, yıkmış ve öldürmüş ve maalesef baş ucunda da saçını ve başını yolarak ağlamaya başlamıştır. Böylece Milyonlarca Müslüman, mutlak hayır olan ve hayır getiren hac ibâdeti için yolculuk yapmak yerine, mutlak şer olarak düşman bayrağı altında dünyada uzun seyahatlere mecbûr edilmiştir. Bundan ibret alınmalıdır.²

Görüldüğü gibi namaz, oruç, zekât ve hacdaki ihmallerimiz bize hep tokat getirmiştir. Bu tokatlar kimi zaman günahlarımıza keffâret olmuş, kimi zaman da günahlarımızı arttırıcı sonuçlar doğurmuştur. Cenâb-ı Hak, dünyevî musîbetlerle ehl-i îmânı terbiye eder, ibâdetlerdeki “ihmal” günahını böyle keffâret ve bedellerle ödetir. Allah'ın böyle geçici dünyevî cezâlar ile ebedî âhîret kaybını önlemesi, cezâ ne kadar şiddetli olursa olsun, şüphesiz ebediyet lehine Allah'ın şefkatini ve merhametini gösterir.

Vaktinde zekâtını ödemediğimiz kazançlarımıza karşılık gelecek biçimde mâlî kayıp içine girmiş olursak bir gün, zekât vermeyişimizin bize malî kayıp ve zarar getirdiğini düşünebiliriz elbet. Fakat bu kayıp, zekât borcumuza af getirmez.

Çünkü esas olan, bilerek ve elimizle vermektir.

Bu durumda; daha önce vermediğimiz zekât kalemleri varsa, başımızdan mâlî bir

kayıp geçmiş olsun olmasın, eğer Allah yeniden mâlî g ve imkân ltfederse, geçmiş zekâtlarımızı hesaplayarak hak sahiplerine ulaştırmamız bizim için mutlak hayra, sevaba ve günahlarımızın bağışlanmasına inşaallah vesle olur. Daha önce yaşadığımız mâlî kaybın da, “sadaka” hükmüne geçmesi“İnşallah—böylece mümkün olur.

Dipnotlar:

1- Dvân-ı Harb-i rf ve Snhât, s. 116

2- A.g.e., 2. 123